

**Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського**

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
за вибором**

«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ»

Затверджено на засіданні кафедри
фізичної терапії та ерготерапії
02 вересня 2019 р.
протокол № 2
Зав. кафедрою _____ Коритко З.І.

Робоча програма «Теоретико-методичні основи фізичної терапії», 2019 року.

Розробник: к.фіз.вих., доцент Стасюк О.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Протокол від "02" вересня 2019 року № 2

Завідувач кафедри _____ (Коритко З.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назва тем	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
		год	год	год
Семестр I				
1	Розвиток, становлення, мета й завдання фізичної реабілітації	2	2	-
2	Організаційні основи системи реабілітації	2	2	-
3	Біологічні основи оздоровлення людини	2	2	-
4	Лікувальна фізична культура і масаж	2	2	
5	Фізична реабілітація при захворюваннях серця і судин	-	2	12
6	Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання	-	-	15
	МОДУЛЬ 1			
	Всього	8	10	27
1	Фізіотерапія, механотерапія, працетерапія	2	2	-
2	Етапи, рухові режими та форми проведення фізичної реабілітації	2	2	-
3	Періоди проведення фізичної реабілітації в травматології, хірургії та неврології	2	2	-
4	Функціональна діагностика у фізичній реабілітації	2	2	
5	Фізична реабілітація при захворюваннях шлунка	-	2	12
6	Фізична реабілітація при захворюваннях кишечника	-	-	15
	МОДУЛЬ 2			
	ВСЬОГО	8	10	27
		16	20	54

Розподіл тем курсу

Після засвоєння матеріалу студенти повинні *знати*:

поняття «реабілітація», її завдання та види; історія виникнення та розвиток в Україні; біологічні, психологічні та соціально-економічні аспекти фізичної реабілітації; як здійснюється організація і управління системою медичної та соціальної реабілітації в Україні; клітинна функціональна система, органели, анаболізм і катаболізм; біологічні принципи фізичного тренування, як наслідок законів функціонування клітини; біоенергетику організму; кінетику біохімічних процесів: алактатного, лактатного, змішаного і аеробного; перелік та короткий опис методів та засобів ЛФК; поняття та опис етапів та періодів фізичної терапії; поняття та опис рухових режимів; завдання ЛФК у різних рухових режимах фізичної терапії; перелік загальних протипоказань до проведення ЛФК; опис механізмів лікувальної дії фізичних вправ; основні аспекти фізіотерапії, механотерапії; періоди проведення фізичної реабілітації в травматології, неврології, хірургії.

Після засвоєння матеріалу студенти повинні *вміти*:

проводити функціональну діагностику у фізичній реабілітації, а саме: оцінку рухової активності людини; оцінку стану серцево-судинної і дихальної системи; функціональні проби; оцінка стану нервової системи; координаційні проби; субмаксимальні тести для оцінки фізичної працездатності.

Тема 1. РОЗВИТОК, СТАНОВЛЕННЯ, МЕТА Й ЗАВДАННЯ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗМІСТ. Поняття «реабілітація», її визначення, складові частини та об'єкт вивчення. Роль фізичної реабілітації в системі підготовки висококваліфікованих тренерів, педагогів, реабілітологів і спортсменів. Цілі і завдання фізичної реабілітації. Історичні аспекти розвитку та становлення фізичної реабілітації. Роль фізичної реабілітації для суспільства.

Тема 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ СИСТЕМИ РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗМІСТ. Складові й структура реабілітаційного процесу. Основи реабілітації (біологічні, психічні, морально-етичні, науково-медичні, соціально-економічні).

Реабілітаційні заходи (медичні, психологічні, фізичні, педагогічні, соціальні, трудові, технічні, правові). Реабілітаційні установи, що реалізують програми медикосоціальної реабілітації.

Тема 3. БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОЗДОРОВЛЕННЯ ЛЮДИНИ

ЗМІСТ. Клітинна функціональна система. Ідеальна клітина, органели, анаболізм і катаболізм. Біологічні принципи фізичного тренування, як наслідок законів функціонування клітини. Біоенергетика організму. Кінетика біохімічних процесів: алактатного, лактатного, змішаного і аеробного.

Тема 4. ЛІКУВАЛЬНА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І МАСАЖ

ЗМІСТ. Лікувальна фізична культура, поняття, механізми лікувальної дії. Гімнастичні та дихальні вправи. Спортивно-прикладні вправи та ігри. Лікувальний масаж. Прийоми лікувального масажу.

Тема 5. ФІЗІОТЕРАПІЯ, МЕХАНОТЕРАПІЯ, ПРАЦЕТЕРАПІЯ

ЗМІСТ. Фізіотерапія. Класифікація лікувальних фізичних чинників. Природні чинники оздоровлення. Кліматотерапія. Преформовані фізичні лікувальні чинники. Водолікувальні чинники (гідротерапія, бальнеотерапія). Теплолікувальні чинники (пелоїди, глина, пісок, парафін, озокерит). Механотерапія. Працетерапія. Дієтотерапія.

Тема 6. ЕТАПИ, РУХОВІ РЕЖИМИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗМІСТ. Основні етапи процесу фізичної реабілітації. Лікувальні рухові режими на різних етапах реабілітації. Методи проведення фізичної реабілітації. Педагогічні принципи застосування фізичних вправ у фізичній реабілітації. Форми проведення занять фізичними вправами у фізичній реабілітації.

Тема 7. ПЕРІОДИ ПРОВЕДЕННЯ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В ТРАВМАТОЛОГІЇ, ХІРУРГІЇ ТА НЕВРОЛОГІЇ

ЗМІСТ. Періоди проведення фізичної реабілітації в травматологічних хворих. Періоди проведення фізичної реабілітації в хірургічних хворих. Періоди проведення фізичної реабілітації в неврологічних хворих.

Тема 8. ФУНКЦІОНАЛЬНА ДІАГНОСТИКА У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗМІСТ. Функціональна оцінка рухової активності людини. Оцінка стану серцево-судинної і дихальної системи. Функціональні проби. Оцінка стану нервової системи. Координаційні проби. Субмаксимальні тести для оцінки фізичної працездатності.

Тема 9. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ СЕРЦЯ І СУДИН

ЗМІСТ. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при захворюваннях серцевосудинної системи. Показання та протипоказання до призначення засобів фізичної реабілітації в кардіології. Програми фізичної реабілітації хворих на інфаркт міокарда. Вибір рухового режиму та методик ЛФК у хворих на ішемічну хворобу серця на стаціонарному та санаторнокурортному етапах.

Тема 10. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ОРГАНІВ ДИХАННЯ

ЗМІСТ. Загальна характеристика захворювань дихальної системи. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при захворюваннях органів дихальної системи. Фізична реабілітація при пневмонії. Фізична реабілітація при бронхіальній астмі.

Тема 11. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ШЛУНКА

ЗМІСТ. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при захворюваннях органів травлення. Показання та протипоказання до призначення ЛФК. Диференційований вибір засобів ЛФК залежно від порушень моторної та секреторної функцій травлення. Фізична реабілітація при гастритах. Фізична реабілітація при виразковій хворобі.

Тема 12. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ КИШЕЧНИКА

ЗМІСТ. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при ентероколітах. Фізична реабілітація при спланхтозі.

Рекомендована література

Основна:

1. Апанасенко Г. Л. Санологія (медичні аспекти валеології) : підручник / Г. Л. Апанасенко, Л. А. Попова, А. В. Магльований. – Львів, ПП —Кварт, 2011. – 303 с.
2. Відновлювальні засоби працездатності у фізичній культурі і спорті : підручник / І. О. Ячнюк, О. О. Воробйов, Л. В. Романів, Ю. Б. Ячнюк [та ін.]. – Чернівці : Книги–ХХІ, 2009. – 432 с.
3. Дубровский В. И. Биомеханика : учеб. для сред. и высш. учеб. заведений / В. И. Дубровский, В. Н. Федорова. – Москва : Владос, 2004. – 672 с.
4. Дубровский В. И. Лечебная физическая терапия : учеб. для студ. вузов. – Москва : Гуманитарный издательский центр Владос, 1998. – 608 с.
5. Епифанов В. А. Лечебная физическая культура и спортивная медицина : учебник / В. А. Епифанов. – Москва : Медицина, 1999. – 304 с.
6. Зациорский В. М. Биомеханика двигательного аппарата человека / В. М. Зациорский, А. С. Арунин, В. Н. Селуянов. – Москва : Физкультура и спорт, 1982. – 143 с.
7. Зациорский В. М. Физические качества спортсмена: основы теории и методики воспитания / В. М. Зациорский. – 3-е изд. – Москва : Советский спорт, 2009. – 200 с.
8. Ингерлейб М. Б. Анатомия физических упражнений / М. Б. Ингерлейб. – Изд. 2-е. – Ростов на Дону : Феникс, 2009. – 187 с.
9. Лікувальна фізична культура : підручник / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О.П. Юшковська. – Одеса : Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 234 с.
10. Лечебная физическая культура : учеб. для студ. высш. учеб. завед. / под ред. С. Н. Попова. – Москва : Академия, 2004. – 416 с.
11. Лечебная физическая культура : справочник / под ред. В. А. Епифанова. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 2004. – 592 с.
12. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник / В. М. Мухін. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Київ : Олімпійська література, 2005. – 422 с.
13. Мухін В.М. Фізична реабілітація : підручник / В.М. Мухін. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – Київ : Олімпійська література, 2009. – 488 с.

Допоміжна:

14. Вовканич А. С. Вступ до фізичної реабілітації : навч. посіб. / А. С. Вовканич. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 184 с.
15. Вовканич А. Лікувальна фізична культура при захворюваннях дихальної системи / А. Вовканич, О. Романчак // Молода спортивна наука України : зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. – Львів, 2006. – Вип. 10, т. 4, кн. 2. – С. 31–35.
16. Крук Б. Р. Методи обстеження осіб з хребетно-спинномозковою травмою в післяопераційний період / Крук Б. Р. // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2003. – С. 301–302.
17. Крук Б. Р. Реабілітаційна картка обстеження осіб з ураженням хребта та спинного мозку : додаток до лекцій / Крук Б. Р. - Львів, 2019. - 15 с.
18. Коритко З. І. Фізіологічна характеристика станів організму / Коритко З. І. - Львів, 2019. – 19 с.

19. Коритко З. І. Фізіологія кровоносних судин / склав Коритко З. І. – Львів, 2019. – 13 с.
20. Лікувальна фізична культура : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 33 с.
21. Лікувальний масаж : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 14 с.
22. Лікувальна фізична культура при захворюваннях органів дихання : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 27 с.
23. Лікувальна фізична культура при захворюваннях органів травлення : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 15 с.
24. Лікувальна фізична культура при захворюваннях серцево-судинної системи : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 27 с.
25. Мазепа М. Сучасна парадигма ерготерапії / Марія Мазепа // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. – 2017. – Вип. 25/26. – С. 174–180.
26. Мазепа М. А. Ерготерапія – нова спеціальність в Україні : лекція / Мазепа М. А. – Львів, 2019. – 11 с.
27. Мазепа М. А. Ерготерапія : курс лекцій / Мазепа М. А., Гавалко І. В. – Львів, 2019. – 90 с.
28. Мазепа М. А. Обстеження хворого з патологією дихальної системи : лекція / Мазепа М. А. – Львів, 2018. – 19 с.
29. Мазепа М. А. Основні клінічні синдроми при захворюваннях органів дихання : лекція / Мазепа М. А. – Львів, 2019. – 6 с.
30. Мазепа М. А. Основні синдроми при хворобах серцево-судинної системи : лекція / Мазепа М. А. – Львів, 2019. – 8 с.
31. Мазепа М. А. Основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання. Огляд та пальпація грудної клітки : метод. вказівка для студ. / Мазепа М. А. – Львів, 2018. – 4 с.
32. Мазепа М. А. Симптоми при захворюваннях шлунково-кишкового тракту : лекція / Мазепа М. А. – Львів, 2019. – 4 с.
33. Макарова Г. А. Спортивная медицина : учебник / Макарова Г. А. – Москва : Советский спорт, 2003. – 480 с.
34. Маліков М. В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. В. Маліков, А. В. Сватсьєв, Н. В. Богдановська. – Запоріжжя : ЗДУ, 2006. – 227 с.
35. Марченко О. К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи : навч. посіб. / О. К. Марченко. – Київ : Олімпійська література, 2006. – 196 с.
36. Марченко О. К. Основы физической реабилитации : учеб. для студ. вузов / О. К. Марченко. – Киев : Олимпийская литература, 2012. – 196 с.
37. Медико - біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії (" Нормальна анатомія " та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. - Львів : ЛДУФК, 2019,- 146 с.
38. Медицинская реабилитация : руководство для врачей / под ред. В. А. Епифанова. – Москва : Медпресс-информ, 2005. – 328 с.

39. Медведев А. С. Основы медицинской реабилитологии / А. С. Медведев. – Минск : Беларус. навука, 2010. – 435 с.
40. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник / за заг. ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 402 с.
41. Мухин В. Н. К вопросу о влиянии физической перегрузки на миокард / В. Н. Мухин, З. И. Корытко // Здоровье детей – забота общая : тез. докл. Республ. науч.-практ. конф. – Ашхабад, 1989. – С. 166–167.
42. Музика Ф. В. М'язова система / Музика Ф. В. – Львів, 2019. – 10 с.
43. Музика Ф. В. Нервова система / Музика Ф. В. – Львів, 2019. – 10 с.
44. Осіпов В.М. Основи фізичної реабілітації: навчальний посібник (для студентів напряму підготовки 6.010203 «Здоров'я людини»). – Бердянськ: БДПУ, 2013. – 225 с
45. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації: навч. посіб. /Т.Бойчук, М.Голубєва, О.Левандовський, Л.Войчишин. – Л.: ЗУКЦ, 2010. – 240 с.
46. Паєнок О. Загальний огляд нервової системи / Олександр Паєнок. – Львів, 2017. – 5 с.
47. Паєнок О. Черепно-мозкова травма. Травми хребта та спинного мозку / Олександр Паєнок. – Львів, 2017. – 4 с.
48. Паєнок О. Невропатії та поліневропатії. Ураження периферичної нервової системи / О. Паєнок. – Львів, 2007. – 4 с.
49. Паєнок О. Провідні шляхи головного і спинного мозку : тези лекцій з навчальної дисципліни «Фізична реабілітація в неврології» / Паєнок О. – Львів, 2017. – 3 с.
50. Пархотик И.И. Физическая реабилитация при заболеваниях органов брюшной полости / И.И. Пархотик. – Киев : Олимпийская литература, 2003. – 224 с.
51. Руденко Р. Массаж : навч. посіб. / Романна Руденко. – Львів : Сплاین, 2013. – 304 с.
52. Руководство по реабилитации больных с двигательными нарушениями. – Том. II / Под ред. А.Н.Беловой, О.Н.Щепетовой. – Москва : Антидор, 1999. – 648 с.
53. Спортивная медицина : учеб. для ин-тов физ. культ. / под ред. В. Л. Карпмана. – Москва : Физкультура и спорт, 1980. – 349 с. 226
54. Селуянов В.Н. Технология оздоровительной физической культуры / В.Н.Селуянов. – Москва : СпортАкадемПресс, 2001. – 172 с.
55. Спортсмен в междисциплинарном исследовании : монография / под ред. М.П.Шестакова. – Москва : ТВТ Дивизион, 2009. – 384 с.
56. Селуянов В.Н. Адаптация скелетных мышц и теория физической подготовки / В.Н. Селуянов, И.В. Еркомайшвили // Научно-спортивный вестник. – 1990. – С. 3-8.
57. Стасюк О. М. Маркетинг у сфері реабілітаційних послуг : навч. посіб. / О. М. Стасюк. – Львів : ЛДУФК, 2012. – 167 с.
58. Стасюк О. М. Управління зв'язками з громадськістю центрів реабілітації неповносправних : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.03 "Фізична реабілітація" / Стасюк Ольга Михайлівна ; ЛДУФК. – Львів, 2009. – 18 с.

59. Теория и методика физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – Киев : Олимпийская литература, 2003. – Т. 2. – С. 201–252.
60. Уилмор Дж.Х., Костилл Д.Л. Физиология спорта и двигательной активности. – Киев : Олимпийская литература, 1997. – 504 с.
61. Физическая реабилитация : учеб. для студ. высш. учеб. завед. / под общей ред. С. Н. Попова. – Ростов на Дону : Феникс, 2004. – 608 с.
62. Фізична реабілітація при захворюваннях ендокринної системи та обміну речовин : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2016. – 46 с.
63. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 111 с.
64. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.
65. Чеховська М. Я. Фізична реабілітація дітей шкільного віку з хронічною серцевою недостатністю І-ІІА стадій : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.03 „Фізична реабілітація” / Чеховська Мар’яна Ярославівна ; Львів. держ. ун-т фіз. культури. – Львів, 2018. – 20 с.
66. Чеховська М. Вплив фізичної реабілітації на психоемоційний стан дітей шкільного віку з хронічною серцевою недостатністю [Електронний ресурс] / Мар’яна Чеховська // Спортивна наука України. – 2017. – № 3(79). – С. 55–60.
67. Тиравська О. Реабілітаційне обстеження осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2009. – Вип. 13, т. 3. – С. 171 - 175.
68. Korytko Z. The use of mechanotherapy, reflexotherapy and post-isometric relaxation in the process of rehabilitation of patients with ischemic disorder / Zoryana Korytko, Vasyl Stefan // European journal of clinical and Experimental Medicine (suppl. conf. summary of XII międzynarodowe dni rehabilitacji "Potrzeby i standardy współczesnej rehabilitacji ".Rzeszów, 20-21 lutego 2020). – Rzeszów, 2020. – S. 49.
69. Features of heart rate variability in breast cancer survivors with various types of attitude to the disease/ Evgen Prystupa, Tetiana Odynets, Yuriy Briskin, Iryna Svistelnik // Advances in Rehabilitation=Postępy Rehabilitacji. – 2018. – Vol. 3. – P. 5–9.
70. Bcl 1 polymorphism of glucocorticoid receptor gene in patients with bronchial asthma with obesity / V. V. Kmyta, V. Y. Garbuzova, E. N. Prystupa, L. N. Prystupa // Цитология и генетика. – 2016. – Т. 50, № 3. – С. 36 – 41.